

Tittel og nøkkelord

Når vi er på jakt etter en artikkel, er tittelen det første vi leser

Forfattere

Anners Lerdal
Professor
Universitetet i Oslo

Signe Marie Flåt
Manusredaktør og redigerer
Sykepleien

Forskning

Litteratur

Publisering

Sykepleien Forskning 2008 3(4)(242)
DOI: <https://doi.org/10.4220/sykepleienf.2008.0004>

Begrepene og formuleringen i tittelen kan derfor være avgjørende for om leseren stopper opp og velger å lese artikkelen. Overskriften bør derfor vekke interesse og gjøre leseren så nysgjerrig at vedkommende velger å lese mer.

Titler i nettbaserte tidsskrifter

Nå som flere vitenskapelige tidsskrifter, som Sykepleien Forskning, er blitt nettbaserte, stilles det andre krav til tittelen enn ved tradisjonell publisering på papir. Tittelen bør være kortere og appellere bredere til flere lesere. Den bør være selvforklarende og beskrivende. Stadig flere leser artikler via mobiltelefonen, og da er det ekstra viktig med en kort og klar tittel.

En tittel skal gi gode treff ved søk fra søkemotorer som Google. Da bør den inneholde essensielle ord og fagbegreper som beskriver godt hva artikkelen handler om. Et eksempel er: «Slik vurderer offshoresykepleiere egen kompetanse». Her er de essensielle begrepene «offshore», «sykepleier» og «kompetanse» med, samtidig som tittelen gir god informasjon om hva artikkelen handler om.

Nettbaserte artikler inneholder gjerne en ingress, som er et kort innledende avsnitt som oppsummerer hovedpunktene. Inngressen kan brukes til eventuelle begreper det ikke er plass til i tittelen.

Nedenfor gir vi tre eksempler på ulike typer titler som tradisjonelt har vært brukt i papirbaserte tidsskrifter, men som ikke egner seg like godt i rene nettbaserte artikler. Likevel inneholder de nyttig informasjon også når man skriver titler for nettbaserte tidsskrifter.

Selvforklarende titler

Det finnes i hovedsak tre typer overskrifter i vitenskapelige artikler. Den tradisjonelle typen er ofte lang, beskrivende og selvforklarende. I slike titler angis både temaet som er studert, deltakerne i studien og forskningsopplegget (designet). Her er et eksempel på en slik tittel: «Hvilke variabler predikerer fatigue på kort og lang sikt hos pasienter med hjerneslag? – En longitudinell studie over to år av pasienter med førstegangs hjerneslag»

Mens tittelen kan virke noe kjedelig, inneholder den mange opplysninger som gir leseren klar informasjon om innholdet. Tittelen inneholder også flere fagbegreper som det er naturlig å bruke når man gjør elektroniske artikkelsøk på ord i tittel i nordiske databaser, som SveMed+ og Norart. Bruk av kjente selvforklarende fagbegreper gjør det lettere for andre å finne artikkelen.

Selvforklarende titler gir mye god informasjon om faglig og metodisk innhold, men blir for lange for et nettbasert tidsskrift som Sykepleien Forskning.

Litterære titler

Den andre typen har en mer litterær karakter og er gjerne et ordspill eller et utsagn fra noen av deltakerne. «Så lenge det er liv er det håp» eller «Alt er som det kan, men ikke som det skal» er eksempler slike typer titler. Titlene kan på den måten vekke leserens interesse og gjøre dem nysgjerrige på innholdet.

At temaet i den første artikkelen kan handle om kvinners erfaringer i tiden etter å ha fått en dødelig diagnose, eller at den andre kan handle om fedres erfaringer etter skilsmisse, forstår man ikke ut fra tittelen. Ved søk fra databaser og søkemotorer på ord i tittelen er sjansen liten for at man vil finne disse artiklene. Hvis man søker ut fra en interesse for temaene de handler om, er «håp» det eneste fagbegrepet i tittelen som er et naturlig søkebegrep.

Påstandstitler

«Bruk av pedometer bidrar til økt fysisk aktivitet hos eldre som får hjemmesykepleie - en longitudinell studie» er eksempel på en type overskrift hvor man beskriver et sentralt funn i studien allerede i tittelen. Slike titler er i stor grad selvforklarende, egner seg til å vekke interesse og kan oppfattes som mer spennende enn den tradisjonelle og beskrivende tittelen. I tillegg inneholder den også en del fagbegreper som er naturlige søkeord hvis man er interessert i temaet.

På den andre siden kan den gi inntrykk av at funnet er en ubetinget sannhet uten de reservasjoner som er vanlig innen forskning. Av denne grunn vil noen fraråde å bruke denne typen tittel. Ved lesing på nettet er konkurransen stor med mange andre saker og artikler, og da kan man risikere at leseren hopper over artikkelen i og med at resultatet er gitt allerede i tittelen.

Nøkkelord

Nøkkelord er til for å kategorisere artiklene tematisk ut fra innhold. Vanligvis ber tidsskriftene forfatterne om å oppgi mellom fem til ti nøkkelord som beskriver innholdet i artikkelen. Sykepleien Forskning ønsker maksimalt fem nøkkelord. Angivelse av nøkkelord for de enkelte artiklene gjør det mulig for andre å finne dem ved målrettede søk på disse begrepene i elektroniske søkedatabaser.

Flere tidsskrifter og databaser har utviklet standardiserte lister med nøkkelord som forfatterne og de som søker, velger mellom. For å gjøre det enklest mulig å få treff på artiklene i databaser og søkemotorer, er det et poeng å finne de nøkkelordene som sammen best beskriver innholdet og forskningsmetodene som er anvendt.

Mens en del nordiske tidsskrifter har utarbeidet egne standardiserte nøkkelordlister på de nordiske språkene, brukes ofte en engelskspråklig nøkkelordliste i databasen PubMed/Medline for å finne engelske nøkkelord. Denne listen kalles Medical Subject Headings, som forkortes og ofte omtales som «MeSH-databasen». En tilsvarende liste finnes også i Cinahl, som bruker betegnelsen «major» og «minor subjects».

Referanser

1. Nylenna M. Publisere og presentere: Medisinsk fagformidling i teori og praksis. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; 2015.
2. Polit DF, Beck CT. Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice. 10. utg. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer; 2017.